

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1930 kl. 4 e. m.

*Konstitutionsutskottets memorial med förslag till ändrad lydelse
av § 55 riksdagsordningen.*

I § 55 riksdagsordningen stadgas bland annat, att motion, som föranledes av kungl. proposition, vilken efter öppnandet till riksdagen avlåtits, i regel skall avgivas sist vid det sammanträde, som infaller näst efter tio dagar från propositionens avlämnande i kammaren. Emellertid äger kammaren, därest den med hänsyn till infallande helg eller ärendets synnerliga omfattning finner sådant nödigt, medgiva utsträckning av motionstiden, dock längst till det sammanträde, som infaller näst efter tjugu dagar från propositionens avlämnande. Fråga om dylik utsträckning av motionstiden må dock ej väckas senare än vid sammanträdet näst efter det, då propositionen avläts.

Dessa bestämmelser infördes genom en år 1918 slutligt genomförd grundlagsändring. Tidigare gällde, att motioner, föranledda av efter riksdagens öppnande avgivna propositioner, alltid måste avgivas senast vid det sammanträde, som infölle näst efter femton dagar från propositionens avlämnande. I enlighet med det förslag, som särskilda kommitterade den 18 december 1916 avgåvo angående åtgärder för beredande av lättnad i riksdagens arbete, antogos nuvarande stadganden, enligt vilka den ordinarie motionstiden i ifrågavarande fall är tio dagar, dock med möjlighet att under särskilda omständigheter besluta en förlängning intill tjugu dagar. Bestämmelsen, att förslag om dylik förlängning skall väckas senast vid sammanträdet näst efter det, då propositionen avlämnades, motiverades av de kommitterade endast därmed, att utskottet »ej böra längre än nödvändigt hållas i ovisshet om huruvida utsträckning av motionstiden kommer att medgivas».

Den sistnämnda bestämmelsen har enligt utskottets mening icke visat sig ändamålsenlig. I vissa fall torde, då vidlyftiga kungl. propositioner avgivas, det knappast vara möjligt för kammarens ledamöter att på den korta tid, som här står till buds — stundom icke ens en hel dag — förskaffa sig den kännedom om vederbörande propositions innehåll, som är erforderlig för ställningstagande till frågan om nödvändigheten av förlängd motionstid. Det torde därför hava inträffat, att förlängning av motionstiden begärts och beslutats, trots att, om det varit möjligt att mera ingående taga del av ärendet, en dylik förlängning befunnits onödig. Med hänsyn till riksdagsarbetets snabba och effektiva fort-

gång synes därför en sådan ändring av bestämmelsen påkallad, att fråga om förlängning av motionstiden kan väckas även vid andra sammanträdet efter en kungl. propositions avlämnande. Genom en sådan ändring vinnes ock den fördelen, att i de fall, då förlängning av motionstiden finnes behöflig, större möjlighet gives att beräkna huru stor förlängning, som är påkallad. Det vore uppenbarligen önskvärt att så långt möjligt förlängningen i praxis begränsades till en kortare tid än den av grundlagen angivna maximitiden.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen ville såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antaga följande:

F ö r s l a g till ändrad lydelse av § 55 riksdagsordningen.

Nuvarande lydelse:

Motion i ämne, som tillhör ständigt utskotts behandling, må av riksdagsman i den kammare, han tillhör, göras inom tio dagar från riksdags öppnande, dock att motion, i grundlagsfråga må väckas inom fyrtio dagar från öppnandet och motion, som föranledes av kungl. proposition, vilken efter öppnandet till riksdagen avlåtits, sist vid det sammanträde, som infaller näst efter tio dagar från propositionens avlämnande i kammare. I sistnämnda fall äge likväl kammare, därest den med hänsyn till infallande helg eller ärendets synnerliga omfattning finner sådant nödigt, medgiva utsträckning av motionstiden, dock längst till det sammanträde, som infaller näst efter tjugu dagar från propositionens avlämnande, och må fråga härom ej väckas senare än vid sammanträdet *näst* efter det, då propositionen avläts.

Motion i ämne, som tillhör tillfälligt utskotts behandling, må väckas inom tjugu dagar efter riksdags öppnande, kammare obetaget att för särskilt fall medgiva, att sådan motion även senare må väckas.

Föreslagen lydelse:

Motion i ämne, som tillhör ständigt utskotts behandling, må av riksdagsman i den kammare, han tillhör, göras inom tio dagar från riksdags öppnande, dock att motion i grundlagsfråga må väckas inom fyrtio dagar från öppnandet och motion, som föranledes av kungl. proposition, vilken efter öppnandet till riksdagen avlåtits, sist vid det sammanträde, som infaller näst efter tio dagar från propositionens avlämnande i kammare. I sistnämnda fall äge likväl kammare, därest den med hänsyn till infallande helg eller ärendets synnerliga omfattning finner sådant nödigt, medgiva utsträckning av motionstiden, dock längst till det sammanträde, som infaller näst efter tjugu dagar från propositionens avlämnande, och må fråga härom ej väckas senare än vid *andra* sammanträdet efter det, då propositionen avläts.

Motion i ämne, som tillhör tillfälligt utskotts behandling, må väckas inom tjugu dagar efter riksdags öppnande, kammare obetaget att för särskilt fall medgiva, att sådan motion även senare må väckas.

Nuvarande lydelse:

I frågor, som röra någondera kammaren enskilt, samt i frågor, som av redan inom någondera kammaren fattat beslut eller annan under riksdagen inträffad händelse omedelbarligen förordas, må motion framställas, så länge riksdagen är samlad.

Motion bör alltid skriftligen till protokollet avlämnas. Ej må i en skrift flera mål av olika beskaffenhet sammanföras.

Konungens propositioner, så ock motioner i ämnen, som tillhöra ständigt utskotts behandling, kunna icke till avgörande i kammare företagas, innan utskott däröver avgivit yttrande. Angår motion annat ämne, och rörer det ej kammaren enskilt, kan motionen ej utan remiss till utskott bifallas. Frågor, som röra någondera kammaren enskilt, må genast avgöras.

Stockholm den 4 mars 1930.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Sävström, Strömberg, David Bergström, Thulin*, Stendahl*, G. W. Hansson, Hellberg, K. J. Ekman*, Vennerström, Sundberg*, Engberg, Gustafson i Kasenberg*, Jansson i Edsbäcken*, Borg*, Persson i Trången, Pehrsson i Göteborg, Andersson i Igelboda, Holmström* och Björck i Kristianstad.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.